

ОСОБЕННОСТИ ИССЛЕДОВАНИЯ ОДЕЖДЫ ПРИ НЕСООТВЕТСВИИ КОЛИЧЕСТВА ПОВРЕЖДЕНИЙ НА ТЕЛЕ И ОДЕЖДЕ

Санина Н.П., Туманская Л.М., Зубко М.Д.

Резюме: в статье описана экспертная тактика при медико-криминалистическом исследовании одежды в случае несоответствия количества повреждений на теле и одежде потерпевшего.

Ключевые слова: колото-резаные повреждения одежды, материалы уголовного производства.

FEATURES OF CLOTHING EXAMINATION IN CASE OF NON-COMPLIANCE BETWEEN NUMBER OF CLOTH AND BODY INJURIES

Sanina N.P., Tumanskiy L.M., Zubko M.D.

Summary: the expert tactic of medico-criminalistic examination of clothing in case of non-compliance between number cloth and body injuries is described in this article. From the resolution: "The pre-trial investigation found that 08/09/2013 at approximately 19.30 hours man B., with intent to cause bodily harm... stabbed once in the upper back of the woman. Sh., thereby caused her penetrating stabbing-cutting wound of the right pleural cavity, injury of the lower lobe of right lung, pneumothorax of the third degree ...". Details of the medical history: "...Locally: in the 4th intercostal space at the paravertebral line there is a wound 0,5x2,5cm located at an angle to the ribs. From the wound there is profusely expiring frothy venous blood with air. Diagnosis: "Penetrating wound of the right pleural cavity. Wound of the lower lobe of the lung. «

Examination data: «at the outer edge of the right scapula there is pink scar, soft, flat, with size of 2,5x0,3 cm, covered with a flaky crust in some locations. In the right axillary region in the projection of 4-6th intercostal space there is an arcuate scar with length of 17 cm pinkish, soft, flat, with signs of surgical sutures. In the projection of the 2-nd intercostal space on the right in mid-clavicular line and the 7th intercostal space at the right scapular line there are scars with sizes of 1,5x0,5 cm, 2x0,3 cm (because of drainage installation). Any other visible external injuries were not found. The victim's clothing was taken to the Medico-Criminalistic department of Zaporizhya Bureau of the Forensic Medical Examination, namely: T-shirt and sports jacket. T-shirt of a green color, made of cotton jersey green with an open back. Stabbing-cutting injuries during examination of victim's T-shirt weren't found. Sports jacket with a hood made of cotton jersey, pink. Jacket of straight silhouette with long sleeves and zipper sewn like "zipper." During examination were found through-four stabbing-cutting injuries on the jacket. Damage №1 is located on the hood near the left free side, at 6 cm down from the seam of the hood and 17cm to the left of the median suture of the hood. Damage № 2 is located on the left ledge in 37,5cm down from the level of the middle of the shoulder seams and 10,5 cm left from the midline. Damage №3 is located on the hood, 5cm down from the seam of the hood and 6,5 cm left of the median suture of the hood. Damage № 4 is located on the back of the jacket in 37 cm down from the level of the middle shoulder seams and 10 cm to the left of the midline. The length of lesions was respectively: 17mm, 16mm, 17mm, 16,5mm. The examination was made an assumption that the aforementioned damages were made at the same time, while the blade of a knife was passing through four layers of fabric. To confirm this idea was made an application for the interrogation of the victim. From the interrogation of the victim was known that at the time of causing injury, she wore T-shirt, her jacket, buttoned with "zipper" was folded in half out with hood outwards and downwards, and dressed on the shoulders so it covered the upper back, sleeves located on the front of the chest. During examination of the jacket on a mannequin, composed respectively, as victim showed, it was found that the aforementioned damages coincide with each other on the location and form a single wound channel.

Key words: stabbing-cutting injuries of clothing, the criminal proceedings materials.

ЩОДО ПИТАННЯ ВИЯВЛЕННЯ ДІАТОМОВОГО ПЛАНКТОНУ У ВИПАДКАХ СМЕРТІ ВІД УТОПЛЕННЯ У ВОДІ

В. В. Сидоренко, І. В. Потапенко, А. А. Ліщинська

Чернігівське обласне бюро судово-медичної експертизи

Резюме. Проведено короткий історичний огляд розвитку та вдосконалення досліджень на наявність діатомового планктону. Подано результати досліджень, проведених у Чернігівському обласному бюро СМЕ на протязі 2013-2014-го років, з приводу виявлення діатомового планктону у біологічних рідинах трупів осіб, вилучених з води, у порівнянні з дослідженням мінералізату нирки у тих же випадках.

Ключові слова: судово-медична експертиза, утоплення, діатомовий планктон.

ВСТУП. Перша публікація про доказовість методу вивчення діатомових водоростей в органах трупів вилучених з води відноситься до 1889 року (Paltauf A.), коли в експерименті з утопленням трахеотомованих тварин в розчині берлінської лазури спостерігалось відкладання барвника в альвеолах, безпосередньо під плеврою,

в капілярах легеневої тканини, в крові лівого шлуночка серця. У 1904 році Revenstorf запропонував метод виявлення діатомових водоростей в легенях трупів, що потонули у воді. У першій чверті ХХ віку було встановлено, що різноманітні барвники та сторонні тіла (бактерії, крохмальні зерна, елементи псевдо-, фіто- і зоопланктону) можуть бути виявлені в легеневій тканині, а деколи і в крові. Велика кількість публікацій, що розкривають значення планктону та псевдопланктону відносяться до 50-60-х років минулого століття [1-4]. У 2012 році кафедрою патологічної анатомії та судової медицини Казахського національного медичного університету ім. С.Д. Асфендіярова, розглянута робота А. Ж. Алтаєвої «Исследование биологических жидкостей на диатомовый планктон в судебно-медицинской экспертизе утопления» [5]. На дослідження проводилося вилучення крові з правого та лівого шлуночків серця, перикардіальної рідини, вмісту пазухи основної кістки черепа, нирки з подальшим приготуванням мінералізату та мікроскопічним дослідженням вище вказаного матеріалу на предмет присутності діатомового планктону. Запропоновано та детально описано методики дослідження біологічних рідин. У підсумках даної роботи достовірно встановлена можливість проникнення діатомей, розміри яких не перевищують 50 мкм у перикардіальну рідину. Виявлення діатомей в крові, перикардіальній рідині та рідині пазухи основної кістки черепа має значні переваги над традиційним методом дослідження мінералізату нирки, оскільки в ході мінералізації тканини нирки підлягають знищенню також дрібні, найбільш цінні у діагностичному відношенні види діатомового планктону.

На даний момент найбільш поширеним на території України є пергідрольний метод. Автори – С. М. Губарев, О. Є. Максимюк. Досліджуваний біологічний матеріал (тканина нирки, крайова частина печінки, легені, трубчаста кістка з урахуванням того, щоб у ній має міститися не менш як 15г. кісткового мозку) руйнується 33% розчином перекису водню, концентрованої сірчаної з використанням кип'ятіння (декілька годин) та азотної кислоти. Із мінералізату «методом збагачення» отримують осад, що досліджується шляхом мікроскопії на предмет виявлення діатомового планктону.

На території північної України, території Сіверщини відмічається значна кількість різноманітних вододій, у тому числі тут протікають такі великі річки як Десна та Дніпро, що у свою чергу може бути однією з причин збільшенню відсотка смертей від механічної асфіксії, шляхом утоплення у воді. Вдосконалення методів спеціальних лабораторних досліджень, що могли б давати у таких випадках об'єктивні результати у короткий термін – є вкрай важливим.

Тому, метою дослідження було визначення найбільш оптимального методу виявлення діатомового планктону у випадках смерті від утоплення у воді.

РЕЗУЛЬТАТИ ВЛАСНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ.

Об'єктами судово-медичного дослідження було 73 особи, що померли від механічної асфіксії (аспіраційний варіант), внаслідок утоплення у воді, віком від 8 до 72 років. З них у 14 осіб був проведений відбір біологічного матеріалу у повному обсязі, а саме: вміст пазухи основної кістки черепа (ВПОКЧ), перикардіальної рідини (ПР), нирки з подальшим приготуванням мінералізату (МН) на предмет виявлення діатомового планктону. Після математичної аналізу з цього числа (14 осіб) діатомовий планктон у ВПОКЧ виявлено у 13 осіб, що становить – 86,6%; у ПР виявлено у 9 осіб, що становить – 60%; у мінералізаті нирки (МН) виявлено серед 11 осіб, що становило – 73,3%.

Отже, виявлення діатомового планктону у вмісті пазухи основної кістки (ВПОКЧ) – становило 86,6%, що мало вищий ступінь, порівняно із виявленням планктону у мінералізаті нирки (МН) – 73,3% та у перикардіальній рідині (ПР) – 60%.

Не дивлячись на дещо нижчий відсоток виявлення планктону у перикардіальній рідині у порівнянні із мінералізатом нирки, присутність планктону у перикардіальній рідині є визначальною, оскільки види планктону, що потрапляють сюди, були незначних розмірів та без сумніву розносилися током крові.

Дослідження біологічних рідин, у порівнянні із дослідженням мінералізату нирки, дає можливість надати результати дослідження швидко (до 1-єї доби), що дозволяє підтвердити виявлені макроскопічні ознаки смерті в результаті утоплення у воді. Зокрема, забір перикардіальної рідини не потребує значного матеріального забезпечення, є доступною та порівняно легкою маніпуляцією, особливо для експертів із малим досвідом роботи.

Виключення пергідрольного методу з роботи токсикологічних лабораторій судово-медичних експертиз має раціональне значення, оскільки сприяє значному заощадженню хімічних речовин, що відносяться до групи прекурсорів.

Призупинення приготування мінералізату нирки дає можливість обмежити вплив випарів токсичних речовин на шкіру, слизові оболонки та дихальні шляхи працівників токсикологічних лабораторій.

ВИСНОВОК. Виявлення діатомей в крові, перикардіальній рідині та рідині пазухи основної кістки черепа має значні переваги над традиційним методом дослідження мінералізату нирки.

Література

1. **Топачевський О.В.,** Оксіюк О.П. Визначник прісноводних водоростей Української РСР діатомові водорості. – Видавництво Академії Наук Української РСР., Київ – 1960р.- 134 с.

2. **Корсаков О.Л.** К методике исследования диатомового планктона // О.Л. Корсаков, К.В. Якимова // Судебно-медицинская экспертиза. – 1983. – №4. – С.50
3. **Методическое** письмо об изъятии направлении и лабораторном исследовании внутренних органов трупов на элементы диатомового планктона. – Москва, 1961. – 21 с.
4. **Хлуднева Н.В., Лысый В.И., Чикун В.И., Карачев А.Ю., Пыльникова Г.А.** К вопросу исследования на диатомовый планктон и псевдо планктон. – Красноярск, 2011. – 18 с.
5. **Алтаева А.Ж.** Исследование биологических жидкостей на диатомовый планктон в судебно-медицинской экспертизе утопленн. – Казахский национальный медицинский университет им. С.Д. Асфендиярова, 2012. – С. 23-45.

ВІДТВОРЕННЯ ОБСТАВИН МІСЦЯ ПОДІЇ ЗА СЛІДАМИ КРОВІ НА ОДЯЗІ

М. М. Шевчук, Н. В. Бартошик, Д. С. Антоненко

КЗ ЛОР «Львівське обласне бюро судово-медичної експертизи»

ВСТУП. Речові докази біологічного походження мають важливе значення для розслідування злочинів проти життя і здоров'я людини. Їх іноді називають «німими свідками злочину», і завдання експерта – змусити цих німих свідків говорити.

Сліди крові можуть бути вельми різноманітними. Форма, розмір та інші особливості слідів крові залежать від механізму їх утворення і мають важливе значення для з'ясування обставин події. Сліди крові на одязі потерпілого, злочинця або свідка можуть утворитися в результаті uszkodжень, заподіяних при нападі або самообороні; бути наслідком контакту одягу зазначених осіб з частинами тіла, одягу або предметами, покритими кров'ю; виникнути внаслідок струшування крапель із закривавлених рук, знаряддя злочину тощо.

Оцінка слідів крові на одязі потерпілого чи підозрюваного дозволяє провести ситуаційний аналіз подій, дає можливість встановлювати не тільки механізм утворення окремих слідів крові, але прийти до висновків щодо місця розташування та характеру uszkodження на тілі, положення тіла потерпілого чи нападника в просторі та можливе взаємне розташування потерпілого і нападника в момент спричинення uszkodжень, які супроводжувались зовнішньою кровотечею.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ. У жовтні місяці 2012 року на вулиці, у м. Львові гр-ну Ф. були нанесені множинні тілесні uszkodження, що призвели до смерті останнього. Згідно висновку експерта на тілі загиблого було виявлено наступні тілесні uszkodження «множинні садна та синці на обличчі, тулубі та верхніх кінцівках, обширні крововиливи в лобній та тім'яних ділянках м'яких покривів голови з множинними відшаруваннями м'яких тканин голови від кісток черепа з утворенням кров'яних «кишень», крововиливи під оболонки головного мозку, численні двосторонні переломи ребер». За підозрою у вчиненні даного злочину було затримано гр-на Ш. Згідно матеріалів кримінального впровадження, гр Ш. був затриманий на місці події випадковими свідками, які викликали працівників міліції. Під час судового засідання захисник обвинуваченого гр-на Ш. заявив клопотання про призначенні експертизи слідів крові, оскільки на думку гр-на Ш. докази у вигляді наявності слідів крові на одязі гр-на Ш. були сфабриковані працівниками міліції. На вирішення експертизи, яка була призначена у відділення судово-медичної криміналістики, були поставлені питання про характер та механізм слідів, взаєморозташування джерела крові та предметів одягу та взуття, чи переміщалося джерело крові по відношенню до предметів одягу та взуття, чи могли утворитись сліди крові на представленому одязі та взутті внаслідок нанесення ударів ногою по лежачому тілу людини, а також внаслідок стрибання на тіло та голову людини. Під час проведення експертизи одягу на куртці, сорочці, штанах, шкарпетках та туфлях було виявлено накладання засохлої речовини, яка, згідно «Висновку експерта» НДЕКЦ є кров'ю. Дані сліди крові були представлені наступними видами: на планці куртки було виявлено бризки, на передній та задній половинках штанів та на підшвах туфель бризки та помарки. Бризки крапкових розмірів, з чіткими краями, округлої форми, хаотично розташовані, могли утворитись внаслідок нанесення удару (ударів) по закривавленій поверхні, якою могла бути закривавлена поверхня тіла людини, та не виключено, що при стрибанні по ній. Помарки з нерівними, нечіткими краями, невизначено геометричної форми, утворились від контакту з закривавленою поверхнею або предметом. На рукавах куртки виявлено плями крові з нерівними, нечіткими краями, невизначено геометричної форми. На шкарпетках було виявлено плями та просочення кров'ю. Просочення на шкарпетках утворились у напрямку зовні досередини, про що свідчить більша інтенсивність та більш чіткі краї на зовнішній поверхні та менша інтенсивність і нечіткі краї на внутрішній. Встановити механізм утворення плям не є можливим у зв'язку з тим, що дані сліди погано виражені. На лівому та правому манжетах та спинці сорочки виявлено сліди крові,